

Lublin, dnia 15 lutego 2017 r.

WPI/200000/43/12/2017

Dane identyfikacyjne Wnioskodawcy:
NIP:

Decyzja nr 12 /2017

Na podstawie art. 10 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.) w związku z art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie **uznaje za prawidłowe** stanowisko przedstawione we wniosku złożonym w dniu 5 stycznia 2017 r. przez Pana prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą: **w sprawie wyłączenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne** opisanych ryczałtów za nocleg wypłacanych kierowcom w okresie przebywania w zagranicznej podróży służbowej.

Uzasadnienie

W dniu 5 stycznia 2017 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Inspektorat w wpłynął wniosek przedsiębiorcy o wydanie pisemnej interpretacji przepisów w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Powyższy wniosek został uzupełniony pismem z 30 stycznia 2017 r. (wpływ do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie w dniu 31 stycznia 2017 r.).

Wnioskodawca poinformował, że wypłaca pracownikom zatrudnionym na stanowisku kierowcy należności z tytułu podróży służbowej zagranicznej w postaci diety za każdą dobę przebywania w podróży oraz ryczałtu za nocleg w kabinie. Wysokość diety ustalona została zgodnie z art. 77⁵ Kodeksu pracy w umowie o pracę zawartej z pracownikiem podpisanym przez pracowników na poziomie 30 zł – zgodnie z zapisami umowy, natomiast wysokość ryczałtu za nocleg została ustalona w kwocie w wysokości 25% limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Dodatkowo w piśmie z 30 stycznia 2017 r. Przedsiębiorca wskazał, że prosi o zajęcie stanowiska w kwestii czy wskazane ryczałty za nocleg wypłacane kierowcom podlegają wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Ponadto Wnioskodawca poinformował, że wypłacone kierowcom należności w postaci ryczałtów za noclegi stanowią

przychód z tytułu stosunku pracy w rozumieniu przepisów ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm.), a wynikają z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej strefie budżetowej z tytułu podróży służbowej w związku z art. 77⁵ Kodeksu pracy.

W przedstawionym stanie faktycznym Przedsiębiorca zwrócił się z zapytaniem czy należności wypłacane kierowcom z tytułu przebywania w podróży służbowej w postaci ryczałtów za nocleg w wysokości 25% limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej zwolnione są z opodatkowania stawkami na ubezpieczenie społeczne zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Wnioskodawca zauważył, że w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r. (sygn. akt K 11/15) zniesiony został obowiązek wypłaty ryczałtu noclegowego dla kierowców, którzy odbierają nocleg w pojeździe zgodnie z art. 8 pkt 8 rozporządzenia 561/2006/WE – „Jeżeli kierowca dokona takiego wyboru, dzienne okresy odpoczynku i skrócone tygodniowe okresy odpoczynku poza bazą może wykorzystywać w pojeździe, o ile posiada on odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i pojazd znajduje się na postoju”.

Następnie Przedsiębiorca wskazał, że art. 77⁵ Kodeksu pracy określa, iż należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż w sferze budżetowej oraz samorządowej określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest zobowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania. Jak stanowi art. 77⁵ Kodeksu pracy postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika sfery budżetowej oraz samorządowej czyli 30 zł. Jeżeli natomiast układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień określających dietę za dobę podróży, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów rozporządzenia z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia z tytułu podróży odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę pracownikowi przysługuje m.in. zwrot kosztów noclegów, w związku z czym wskazane jest aby pracodawca zapewnił pracownikom wypłatę ryczałtu za nocleg.

W konsekwencji Wnioskodawca uznał, że należności wypłacane kierowcom z tytułu przebywania w podróży służbowej w postaci ryczałtów za nocleg w wysokości 25% limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej zwolnione są z opodatkowania stawkami na ubezpieczenia społeczne zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Mając na uwadze treść wniosku oraz obowiązujące przepisy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu administracji publicznej lub państwowej jednostki

organizacyjnej wniosek o wydanie pisemnej interpretacji, co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie. W myśl ustępu 5 powołanego powyżej artykułu udzielenie interpretacji następuje w drodze decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie stosownie do art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje interpretacje indywidualne, wyłącznie w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreśla, iż w trybie niniejszej decyzji nie bada i nie dokonuje oceny, czy pracownicy Wnioskodawcy odbywają podróże służbowe, nie weryfikuje również innych okoliczności przedstawionych w opisie stanu faktycznego, natomiast dokonuje jedynie oceny stanowiska Przedsiębiorcy w zakresie przedstawionej przez niego interpretacji przepisów. Ocena stanowiska Wnioskodawcy, dokonywana pod kątem prawidłowości zaprezentowanej przez Przedsiębiorcę wykładni przepisu prawa, czyniona jest w oparciu o kompletny opis stanu faktycznego zawarty w treści wniosku o wydanie pisemnej interpretacji. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, iż rozpoznając wniosek o wydanie pisemnej interpretacji Zakład nie prowadzi postępowania wyjaśniającego, w szczególności nie przeprowadza postępowania dowodowego. Granice sprawy rozpatrywanej na podstawie złożonego wniosku o wydanie pisemnej interpretacji, jak zauważono wyżej, zakreślają jedynie ramy zaprezentowanego opisu stanu faktycznego.

Zagadnienia dotyczące ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne regulowane są za pośrednictwem przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2236 ze zm.).

Stosownie do treści art. 18 ust. 1 i ust. 2, art. 20 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 ww. ustawy z oraz § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) pracowników stanowi przychód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm.) z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z wyłączeniem wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków z ubezpieczeń społecznych.

Wskazać należy przy tym, że w myśl powołanego powyżej art. 83d ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje interpretacje indywidualne, wyłącznie w ściśle zakreślonym katalogu spraw. Kwestia kwalifikacji określonego świadczenia jako przychód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz wskazania źródła takiego przychodu, nie mieści się w ustawowo określonym zakresie, gdyż sprawy te w myśl przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 201) należą do wyłącznej kompetencji organów podatkowych. W konsekwencji, w niniejszej decyzji Zakład dokonał interpretacji przepisów sfery ubezpieczeń społecznych, opierając się na zawartym w piśmie z 30 stycznia 2017 r. wskazaniu Wnioskodawcy, że opisane świadczenie stanowi dla pracowników przychód ze stosunku pracy w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Katalog przychodów niestanowiących podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe został zawarty w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 15 tego rozporządzenia

w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie uwzględnia się diet i innych należności z tytułu podróży służbowej pracownika - do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju.

Powyżej wskazany przepis prawa wyłącza z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe świadczenia wypłacane pracownikowi z tytułu przebywania w podróży służbowej przy założeniu, że są one wypłacane do wysokości określonej w rozporządzeniu z 29 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167). Natomiast w myśl § 16 ust. 2 tego rozporządzenia, w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia.

Zasady pracy kierowców wykonujących przewóz drogowy zostały uregulowane w ustawie z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1155 ze zm.). Zgodnie z art. 2 pkt 7 wskazanej ustawy pod pojęciem podróży służbowej rozumie się - każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy przewozu drogowego poza miejscowość siedziby pracodawcy, na rzecz którego kierowca wykonuje swoje obowiązki, oraz innego miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę, a także wyjazdu poza wskazaną miejscowość w celu wykonania przewozu drogowego. Stosownie natomiast do art. 21a tej ustawy kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.).

We wskazanym przez Wnioskodawcę orzeczeniu z 24 listopada 2016 r. Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis prawa (art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców), który stwierdza, że kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym. Ponadto w ocenie Trybunału uregulowanie należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem przez kierowców podróży służbowej wymaga stworzenia odrębnych przepisów dla tej grupy pracowników, uwzględniających specyfikę ich pracy.

Zauważyć należy, że to wskazane powyżej przepisy prawa powszechnie obowiązującego (tj. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe) stanowią normę określającą sposób ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Tym samym powołane przez Wnioskodawcę orzeczenie Trybunału nie ma bezpośredniego wpływu na ustalanie podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników.

Podnieść należy przy tym, że wydając decyzję w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej Zakład nie dokonuje interpretacji przepisów ustawy o czasie pracy kierowców oraz wskazanego przez Wnioskodawcę orzeczenia, a jedynie wypowiada się co do wpływu powyższego na istnienie lub brak obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

W konsekwencji, jeżeli pracodawca wypłaca pracownikowi ryczałt za nocleg w wysokości nie przekraczającej kwot wynikających z rozporządzenia w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, kwota tego ryczałtu nie podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tego pracownika.

Mając powyższe na uwadze, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie **uznał za prawidłowe** stanowisko przedstawione we wniosku złożonym w dniu 5 stycznia 2017 r. w sprawie wyłączenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ryczałtów za nocleg wypłacanych kierowcom w okresie przebywania w zagranicznej podróży służbowej.

Pouczenie

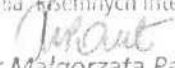
Decyzja dotyczy stanu faktycznego przedstawionego przez Wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dacie jego zaistnienia.

Wydana decyzja wiąże Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyłącznie w sprawie przedsiębiorcy, na którego wniosek została wydana. Stosownie do art. 10a ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej niniejsza decyzja nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, natomiast jest wiążąca dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, do czasu jej zmiany lub uchylecia.

Od niniejszej decyzji przysługuje, zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, odwołanie do Sądu Okręgowego w
Odwołanie wnosi się na piśmie za pośrednictwem jednostki organizacyjnej ZUS, która wydała decyzję lub do protokołu sporządzonego przez tę jednostkę, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Z upoważnienia
Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Kierownik Samodzielnego Referatu
Wydawania Pisemnych Interpretacji

mgr Małgorzata Paszt